

Sygnatura akt *IC 148/12*

POSTANOWIENIE

Wrocław, 09-02-2015 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSO Piotr Jarmundowicz

Protokolant Błażej Łój

po rozpoznaniu w dniu 09-02-2015 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa R. P.

przeciwko B. W.

o zachowek

w przedmiocie wniosku powoda o udzielenie zabezpieczenia roszczenia

postanawia: udzielić zabezpieczenia roszczenia powoda poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej do kwoty 127.739,60 zł (sto dwadzieścia siedem tysięcy siedemset trzydzieści dziewięć złotych i sześćdziesiąt groszy) na rzecz powoda R. P. na należącej do pozwanej nieruchomości lokalowej położonej we W.przy ul. (...) (W.) (...) dla której Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków prowadzi księgę wieczystą za numerem (...).

Sygn. akt *IC 148/12*

UZASADNIENIE

Powód R. P., w imieniu którego działa zawodowy pełnomocnik, pismem z dnia 28 stycznia 2015 r. wniósł o udzielenie zabezpieczenia roszczenia o zapłatę zachowku poprzez obciążenie stanowiącego odrębną nieruchomość lokalu mieszkalnego położonego we W.przy ul. (...)nr(...) hipoteką przymusową na łączną kwotę 127 739,60 zł.

Uzasadniając wniosek o udzielenie zabezpieczenia powód wskazał, iż jest uprawniony do zachowku w wysokości połowy wartości przysługującego mu udziału spadkowego, który by mu przypadł przy dziedziczeniu ustawowym. Jedynym składnikiem spadku jest lokal mieszkalny przy ul. (...) we W.. Pozwana od chwili otwarcia spadku unika kontaktów z powodem, przebywa za granicą i do dnia dzisiejszego nawet częściowo nie wywiązała się z ustawowego obowiązku zapłaty zachowku, a wręcz neguje jego uprawnienie do żądania zachowku.

Ponadto powód wskazał, że z odpowiedzi na pozew kuratora ustanowionego dla zastępowania pozwanej wynika, iż ma ona zamiar dokonać sprzedaży mieszkania. Zdaniem powoda już wyłącznie ta okoliczność niesie ze sobą ryzyko udaremnienia wykonania zapadłego rozstrzygnięcia. W razie zbycia jedynego składnika majątku obowiązanej, o jakim ma wiedzę, połączonym z dalszym uchylaniem się przez nią od zapłaty, nie będzie mógł skutecznie dochodzić zapłaty w drodze egzekucji. Ustanowienie hipoteki przymusowej stanowi adekwatny do okoliczności sposób zabezpieczenia roszczenia, dający gwarancję, że w razie sprzedaży nieruchomości przez pozwaną, nie utraci on możliwości zaspokojenia swego żądania. Nie powoduje przy tym nadmiernego obciążenia po stronie pozwanej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniosek o udzielenie zabezpieczenia zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 730¹ k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie (art. 730¹ § 1 k.p.c.)

Postępowanie zabezpieczające ma charakter postępowania pomocniczego w stosunku do postępowania rozpoznawczego oraz postępowania egzekucyjnego. Pomimo pomocniczego charakteru postępowanie to cechuje samodzielność funkcjonalna i strukturalna.

Samodzielność funkcjonalna wyraża się w odrębności funkcji postępowania zabezpieczającego, która polega na udzielaniu ochrony prawnej o tymczasowym (prowizorycznym) charakterze.

Strony postępowania zabezpieczającego określane są w przepisach jako uprawniony i obowiązany. W art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c. określono podstawy zabezpieczenia, zwane też warunkami zabezpieczenia, które mają merytoryczny charakter i które należy odróżnić od procesowych przesłanek postępowania zabezpieczającego. Podstawami zabezpieczenia są: 1) istnienie roszczenia podlegającego zabezpieczeniu; 2) interes prawny w udzieleniu (ściślej: w uzyskaniu) zabezpieczenia. Okoliczności te wymagają uprawdopodobnienia. Przy tym wymóg uprawdopodobnienia roszczenia oznacza konieczność uprawdopodobnienia faktów, z których jest ono wywodzone. Odnośnie interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia, to należy wskazać, że w typowych przypadkach wyraża się on w tym, że brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia może wyrażać się także w potrzebie uzyskania natychmiastowej ochrony prawnej o treści nieróżniącej się od ochrony żądanej w merytorycznym postępowaniu w sprawie. W tych przypadkach celem zabezpieczenia jest antycypacja przyszłego merytorycznego orzeczenia, czyli prowizoryczne zaspokojenie uprawnionego.

Należy także zauważyć, że przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd powinien wyważyć interesy uprawnionego i obowiązane w taki sposób, aby – zapewniając uprawnionemu należytą ochronę – nie obciążać obowiązane ponad potrzebę.

Przenosząc powyższe uwagi na grunt rozpoznawanej sprawy Sąd uznał, że powód wykazał istnienia obu przesłanek uzasadniających żądanie udzielenia zabezpieczenia.

Należy zauważyć, iż przesłanką uwzględnienia wniosku o udzielenie zabezpieczenia jest uprawdopodobnienie roszczenia. Oznacza to, że na podstawie twierdzeń wniosku i dołączonych do niego dowodów, można uznać, iż prawdopodobne jest żądanie. Nie jest natomiast niezbędne jego wykazanie.

Na podstawie twierdzeń pozwu i zgromadzonego już materiału dowodowego w sposób nie budzący wątpliwości wynika, iż powód jest uprawniony do domagania się zapłaty zachowku od pozwanej po zmarłych rodzicach. Pozwala to na ustalenie, iż powód uprawdopodobnił istnienie roszczenia o zapłatę zachowku na podstawie art. 991 k.c.

Należy w tym miejscu zauważyć, że o tym jakie będzie ostateczne rozstrzygnięcie Sądu w procesie wytoczonym przez powoda, będzie można stwierdzić dopiero po przeprowadzeniu całego postępowania dowodowego. Jednakże na potrzeby niniejszego postępowania, w oparciu o twierdzenia pozwu i zgromadzone już dowody możliwe jest stwierdzenie, iż tak sformułowane żądanie może zostać uznane za uprawdopodobnione.

Nadto, jak już była o tym mowa, do skutecznego złożenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia niezbędne jest także uprawdopodobnienie istnienia interesu prawnego.

W ocenie Sądu okoliczności sprawy wskazują, że powód uprawdopodobnił także istnienie interesu prawnego, który uzasadnia udzielenie zabezpieczenia.

Jak wspomniano na wstępie rozważań, interes prawny istnieje wówczas, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia.

O istnieniu interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia świadczy treść odpowiedzi na pozew złożona w mieniu pozwanej przez kuratora, w której wskazuje na zamiar pozwanej sprzedaży mieszkania w 2016 r.

Zdaniem Sądu powyższa okoliczność przemawia za udzieleniem zabezpieczenia roszczenia powoda, wobec faktu iż niniejsze postępowanie jest praktycznie na początkowym etapie (niezbędna jest opinia biegłego sądowego w celu ustalenia wartości masy spadkowej) oraz trudności w doręczeniu pozwanej pism i zawiadomień sądowych (pozwana nie odbiera kierowanej z Sądu korespondencji, a fakt jej zamieszkania w (...) stwarza dodatkowe utrudnienia w doręczeniu przesyłek). Ponadto do dnia rozprawy w dniu 7 maja 2015 r. nie był znany adres zamieszkania pozwanej w (...). Powód wskazał jedynie na prawdopodobny adres zamieszkania pozwanej, a z treści odpowiedzi na pisma kierowane do Ambasady RP w P. nie można była ustalić, czy podany adres zamieszkania pozwanej jest prawidłowy.

Jednocześnie, w ocenie Sądu, powód uprawdopodobnił, iż jedyny majątek, z którego możliwe jest ewentualnie przymusowe egzekwowanie przysługującego mu żądania, stanowi przedmiotowy lokal mieszkalny. Jego zbycie przez pozwaną pozbawiło by praktycznie powoda możliwości wykonania zapadłego w sprawie orzeczenia. Pozwana nie mieszka w Polsce i oprócz mieszkania odziedziczonego po rodzicach, nie jest znany inny majątek położony na terytorium RP.

Mając powyższe na uwadze, Sąd działając na podstawie art. 730¹ k.p.c. w związku z art. 747 pkt. 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia.